

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

AZ „EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR“ ES A „SÁROSMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET“ KÖZLÖNYE.

Szerkesztői iroda:
Megyeház.
 Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.
 Kiadóhivatal:
 Az EPERJESI NÉPBANK helyiségeiben, fűtőca 2 ik sz. a.

Megjelen: minden vasárnap.
 Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Félévre . . . . . 2 „ 50 „
 Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetési díj:
 háromhasábos petit sor egyszeri hirdetés 5 kr., többször
 hirdetés jutányosabb.
 Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár
 Nyilttér minden sor 10 kr.

Hodossy Imre a népfelkelésről.

A népfelkelésről szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának Hodossy Imre országos képviselőnk kiváló jogász alaposan közjogi szempontból mutatta ki a törvényjavaslat messze menő horderejét. Az ellenzék helyeslései között fejtette ki, hogy a törvényjavaslat illuzióriussá teszi a népképviselőnek katonamegajánlási jogát, a mi elég ok arra, hogy visszautasítsa a javaslatot.

A beszédnek kiváló részeit közöljük a következőkben:

Nézzük, mit mond e javaslat 4. §-a. „A népfelkelés meghívása ő felsége parancsa által, a minisztertanács meghallgatása után, s a honvédelmi miniszter útján, akkor is azon mérvben történik, a mikor és a mennyiben azt a honvédelem érdekei megkövetelik.“ A népfelkelés felosztását ő felsége rendeli el. E szerint tehát az ország 19—42 évig való lakosságának összes hordereje mozgósítható, nem mikor ez a nemzetnek, a nemzet képviselőinek tetszik, de mikor a korona úgy akarja. Annak appreciációja, mikor van erre szükség, elvonatik a törvényhozástól és a koronának s a korona tanácsosainak adatik kezébe. Annak appreciációja, hogy a népfelkelés felhívása mily mérvben történik és mikor történik: ennek appreciációja, mondom, nem fogja a törvényhozás illetni, hanem a miniszter urat és a koronát. Szóval, alkotmányunk sarkelve kiforgattatik és a mi eddig a nemzet joga volt, ezentúl a korona joga lesz. Azt a jogot, hogy megbíráljuk, vajjon feunforog-e arra szükség és ok, hogy a nemzet hadereje szaporíttassék: azt a jogot, hogy megbíráljuk, vajjon a külpolitika irányában, hogy mi ahhoz vérünkkel hozzájárulhatunk, azt a jogot nem fogja többé a nemzet gyakorolhatni. Eddig e jogot a király ő felsége és a nemzet képviselői együtt gyakorolták; ezentúl a nemzetnek nem lesz szava hozzá.

Ha ezt mondja valaki, hogy igen, de ez nem ujjonmezajánlás, hanem csupán népfelkelés: ez egyszerűen a szavakkal való játék. A nemzet hadereje, férfi ereje, vére, nevezék önk akár népfelkelésnek, akár honvédségnek, akár közös hadseregnek, mondjuk, az mindegy, a mi vérünk-ről van szó. De azonkívül méltóztassanak az 5. §. 3-dik bekezdését megolvasni, és akkor ezen formális kifogások is elesnek, mert önk a szerint azokat, a kiket népfelkelés ezimén behívunk, egy-

szerűen besorozhatják annyi időre, a mennyire jónak látják, azou ürügy alatt, hogy rendkívüli szükség van rá.

A kormány javaslatának védelmezője, a kiról az imént is megemlékeztem, azt ismondotta felszólalásában, hogy nem áll az, hogy ezen javaslat ürügyet szolgáltatna arra, hogy a törvény megszegessék, mert ezen törvényjavaslat egyáltalában nem nyújt több módot törvénytörésre, mint a mennyi általában minden törvényben van. Hát ebben teljesen igaza van, a képviselő urnak. E törvényjavaslat nem nyújt semmiféle módot törvénytörésre, sőt azt egyszerűen szükségtelemmé teszi. E javaslat mellett a kormánynak törvénytörésre szüksége nincsen, mert a törvényjavaslat felhatalmazza a kormányt, hogy a mikor és a mennyiben a honvédelem érdekei — szerintük — követelik, az összes hadképes lakosságot a 19 és 42 év között behívassák. Tehát igazsága van a képviselő urnak abban, hogy e javaslat törvénytörésre alkalmat nem nyújt. De ebből a javaslat mellett semmi sem következik. Mert épen azt tartom a mi részünkről megengedhetetlen dolognak, hogy mi nemzetünknek századokon keresztül megóvott e jogát törvénybe iktatva átadjuk a kormánynak.

Azt is mondotta a t. képviselő ur, hogy mi esoda suppozíció az, hogy a miniszterium az ujjonjuttalék megszavazása nélkül elrendelné a népfelkelést. Erre bátor vagyok egyszerűen azt megjegyezni, hogy e törvényjavaslatban e népfelkelés felhívásának joga az ujjonmezavazással semmiféle kapcsolatba nincs hozva, sőt az a minisztert arra feljogosítja a nélkül, hogy ujjonjot kérne, mi helyt háborút akar viselni, hábar azt a nemzet ellenezné is.

De itt főleg nem is arról van szó, hanem arról, hogy alkotmányunk sarkalatos jogát feladuk-e, hogy hábar rendkívüli esetben is, a kormány a nemzet képviselőinek hozzájárulása nélkül szaporíthassa a katonai erőt. Erről van szó. És ha a t. képviselő ur azt kérdi, hogy föl lehet-e tenni, hogy minden alkotmányos skrupulust félretelve a kormány esetleg így járhatna el és ebben mintegy sértést lát részünkről: én azt egyenesen nem alkotmányos észjárásnak tartom. Mi nem teszünk fel semmit, hanem mi mindent lehetőnek vagyunk kötelesek venni, a mi által az alkotmány megsértethetnek. Az 1848-iki törvényhozás, midőn a miniszteri felelősségről szól, meg-

egyebeket is nem feltesz, mint a képviselő ur mondta, hanem lehetőnek tart; és nemcsak törvénytörésről szól, hanem pénzek elikkasztásáról, hogy t. i. ha ez történnék, a miniszter felelőségre vonható. Azért ez nem sértés, a törvény ezt nem teszi fel senkiről, de ha előfordul, gondoskodik a megtorlásról. Ez oly frázis volt a képviselő ur részéről, a mely bennünket vissza akar riasztani, hogy ne beszéljünk ily eshetőségekről, de a történelem mutatja, hogy milyen visszaélések fordultak elő, s az 1827-ki törvényhozás megmutatta, mivel kell ennek utját állani. Ez egy magában elégséges nekem arra, hogy olyan törvényjavaslatot, a mely alkotmányunk ezen sarkalatos alapelvét ilyen vakmerően és egyenesen megtámadja, meg ne szavazzák.

Különfélék.

A főrangú műkedvelők által Budapest 11-én és 12-én rendezett előadás alkalmával többek közt az „Apró félreértések“ ezimű vigjáték is színpadra került, melyben Keczer Miklós országgyűlési képviselőnk Sir Georg Courthy szerepét játszotta, s — mint olvassuk — teladának nagy sikerrel felelt meg.

Gyászhir. Mély megilletődéssel vettük a következő gyászhirot: Dr. Mosánszky Győző eperjesi ügyvéd és neje szül. Antony Paula, valamint leányuk Olga, továbbá öz. Antony szül. Steller Florentina, a rokonság nevében is, fájdalomtelt szívvel jelentik felejtethen szelid jó gyermekük, illetve nővére, unokájok és rokonuk Mosánszky Margitnak folyó hó 7-én esteli fél 12 órakor hosszú kínos szenvedés után szívhűdés folytán 15 éves korában bekövetkezett halálát. A drága halottnak hült tetemei f. hó 9-kén azaz vasárnap délutáni 5 órakor lettek az ág. evang. hitv. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyezve. Már itt e földön angyal volt, — legekbe vitték angyalok!

Halálozás. Lipőczy Keczer Gusztáv úgy a maga, mint gyermekei Lipőczy Keczer Matild, néhai hudibiteki Ferich Antal honvédfőhadnagy özvegye, Lipőczy Keczer Natália és férje Hudoba Badényi Gyula rimaszombati városi főkapitány, Lipőczy Keczer Mihály nyug. műszaki százados és neje színyei Merse Eugenia és a többi rokonok nevében fájdalommal szívvel jelenti szeretett leányának, illetőleg testvérőkné és sógornőjöknek: Lipőczy Keczer

TÁRCZA.

Feledj.

*Feledj, feledj el örökre!
 Te nem tudod, mint szenvedek,
 Ha álmaim megtört fátján
 Szelid arczod élém lebeg.*

*Feledj, feledj el örökre!
 Muló álom volt az egész,
 Neked egy percz verőfénye,
 Nekem sírig nagy szenvedés.*

Berzeviczy Albert.

Tagadjuk, hogy a gentry hanyatló félben volna. A nagy krízisen túl van. Buktak, kiknek bukniok kellett s csak holmi akademikusok vagy elkaptott theoretikus lateinerek azok, kik most is kongatják felette a halálharangot.

A magyar gentry egy és ugyanazonos a magyar nemzettel. Igaz, hogy mértőföldre terjedő birtokaiból itt-ott nem maradt egyéb a családfánál, de e családfára büszke lehet minden tulajdonosa.

E családfákból állott amaz őserdő, mely századokig daczolt a világtörténelmi viharokkal s volt idő, pedig nem egyszer, hogy ily családfák tövében pihent a halálra üldözött magyar genius.

A gentrynek nincs oka kétségbeesni. Ellenkezőleg az 1848-ik évben beállott társadalmi forradalom, az ezután következő súlyos abszolutisztikus korszak, s az ennek nyomába jövő nemzetgazdasági krízis alatt bár földig teperték őt s azt hitték,

hogy vége van — nem halt meg. Ujból lábra állott s bár sokan földre zúztak, de az osztály java kiállotta a hármassorsapást s most politikailag s társadalmilag újra az, a mi volt — t. i. azon osztály, mely szellemi felsőbbségénél és történelmi jogánál fogva egyedül van hivatva a magyar állameszmének representálására.

Gentrynk nem hanyatlott. Ellenkezőleg haladott és erősödött és pedig úgy szellemileg, mint anyagilag, s ha eddig nem húzták ki lába alól a földet, nyugodtak lehetünk, nem fogják ezt alóla jövőre sem kihúzni.

Husz éves parlament történetét szól e megdöntött gentry szellemi fensőbbiségéről. Fényes nevek, kikre büszke lehetne a föld bármely népe.

És ha valaki kételkednék állításunkban — úgy tekintse csak megyénket, melyből nem egy fényes név ott van bevésve a husz éves parlamenti küzdelem legelőkelőbb viadorainak névlajstromára.

E nevek között ott van és ott marad megyénk és városunk büszkeségének — Berzeviczy Albertnek a neve is.

Fiatal ember, higgadt ész, alapos tanulmány, elsőrangú szónok, mesészerű karrier — ezekben foglalható össze jellemző sajátosságai.

Ily kariért, oly rövid idő alatt, mint a milyet ő tett — ritka a parlamenti élet nehéz küzdterén.

Az 1881-diki felirati vita alkalmával egy egészen fiatal, rokonszenves arczu, de ismeretlen fiatal ember kel fel és emel szót. A tisztelt ház, a „szűz“ beszédek iránt tanusított jóakaró mosolyával fordult a figyelemre méltó alak felé, de nem telik bele öt perc . . . a jóakaró mosoly eltűnik, hogy helyt adjon a bűnöző meglepetésnek s nem telik bele egy félóra s a tisztelt ház meg van győződve, hogy ez az ismeretlen fiatal ember — eminens szónok,

kinek parlamentáris képessége kétségbevonhatlan s kire nagy jövő vár.

Új képviselőnek, fiatal embernek, mindjárt az első vitában szót emelni, nem tréfa dolog. Hazánk bölése: Deák Ferencz szoritotta ugyan a fiatalaságot, hogy már a legelső ülésekben álljon ki a küzdterre s mutassa meg, hogy mit tanult, ha nem is az életben, de legalább az egyetemen — s azóta e szokás mai napig ismermaradt: de jól tudjuk, hogy az ily fajta fiatal óriások szellemi vergődése csak egy félórai politikai tortura, félórai államférfiúi kariér, mely a szűz beszédrel kezdődik s ugyanazzal rendszeren be is végződik, mire a megidőzött óriások odakerülnek, a hol aztán mindenkorra pihenhetnek — a mindennapiság lomtarába.

Berzeviczy nem tartozott ezen óriások közé. Nem beszélt, hanem mondott; nem „szónokolt“, hanem szólt ad rem, oly eleganciával, oly gördülékeny, sehol meg nem akadó könnyedséggel, a minővel csak rutinírozott és harezdített elsőrangú parlamentáris vezérszónokok szólnak.

Miután a mai időben sehol sem történnek csodák, legkevésbé pedig a politikai életben, sikerének is meg van a maga magyarázó alapoka. Berzeviczy sokat tanult, sokat utazott s a politikai pályát ott kezdte, a hol a magyar államférfiúnak kezdnie kell — a megyénél. Midőn a képviselő-házhoz került, nem volt ujjonez sem a tollforgatásban, mert mint az „Eperjesi Lapok“-nak egykori főmunkatársa, sokat irt e lapokba; nem volt ujjonez a közigazgatásban, mert 1876-ban Sárosmegye aljegyzője s csakhamar főjegyzője, tehát „a megye pennája“ lett; nem volt ujjonez a társadalmi erők méltatásában, mert mint az eperjesi „Széchenyi-kör“-nek alapítója, méltányolni és össze is tömöríteni tudta a különböző osztályok intelligenciájának

Stefánia úrhölgynek s földbirtokosnőnek f. évi május hó 10-én esti 1/2 7 órakor, életének 48-ik évében hosszas szenvedés s a halotti szentségeknél ájtatos felvétele után az rban történt gyászos elhunytát.

Uj meneterv. Junius hó 1-től következő vasuti meneterv lép életbe. Indulás Budapestről Eperjes felé 7 óra 5 percz; 7 óra 25 percz és 2 óra 20 percz személyvonatok. Eperjesről Budapest felé reggel 6 órakor, délben 11 óra 30 percz és este 8 óra 46 perczkor.

Utóállítás lesz f. hó 24-én a cs. kir. 67. hadkieg. ker. parancsnokság irodájában.

Uj postahivatalok. Gergellako, Krivány és Sasavnik község új postahivatal felállítását iránt folyamodott. A közigazgatási bizottság pártolólag tette át a kérvényt a kassai postaigazgatósághoz.

Színházi szemle. Szombat on f. hó 8. szinre került itt először Jókai Mór „Fekete gyémántok” című szinműve. A darabra emondhatjuk, hogy az se nem szinmű, se nem dráma, se nem tragoedia, hanem a regény egyes töredékeiből összeállított látványosság, melyben a színész tehetségét nem érvényesítheti s a helyzet folytonos változása miatt szerepében meg sem melegedhetik. A főszereplők Csiki Katinka (Eva), Lubinszky (Benedek), Egri (Száfrán Péter) játékaiban igen észre lehetett venni, hogy legjobb igyekezetük mellett sem érvényesíthették szerepüket. — Vasárnap f. hó 9-én szinre került Almási „Mili-mari” című népszinműve. Az est hősnője Fratta Vilma (Vera) volt. Egri (Ferencz) egészen bele találta magát szerepébe. Hasonlóan szólhatunk Veszprémi (Jóska), Gondáné, Kükemezei Vilma és Tökés Emiliáról. — Hétfő n. f. hó 10-én szinre került Berezik Árpád „Protekezió” című vígjátéka. Első sorban említendő Tökés Emília (Galiné) és Kükemezei Vilma (Szeréna). Az első künőleg alakítottan adta a fontorkodó nőt. Kükemezei Vilma pompás, élénk, fürgé szerető kis leány volt. Csiki Katinka (Falvainé) figyelemre méltó rutinnal adta az özvegyet. A férfiak közül Lubinszky (Huszt) helyes felfogással játszott. Veszprémi (Veres) sokat ígérő drámai erő. Hogy Lovászi (Pataki) és Sz. Németh (Mácsing) mesterileg művészi alakot mutattak be, szükségtelen mondanunk. Hozzájárultak az előadás sikeréhez még Tollagi és Egri. — Kedden f. hó 11-én Sz. Németh József jutalomjátékául szinre került Szigeti József „A cigány princa” című boházata. A darabról magáról szólva, azt mondhatjuk, hogy nagy merészség kell hozzá, ilyen minden aestetikát nélkülöző és szemérmert mélyen sértő művel, nemzeti művelődés terjesztésében jelentékeny szerepet játszó, szinpad deszkáin és egy művelt közönség előtt megjelenni. Figyelmeztetjük az igazgató urat, hogy jövőre nagyobb gondot fordítson az előadandó darabok megválasztására. Eltekintve a számtalan szemérmert sértő és mitsem erő jeleneteket a szereplők közül kiemelendő Fratta Vilma (Róza), ki solid illemű szerepében minden jelenetben igen szépen alakított és kedvesen énekelt. Balogh (Bajor Benedek) mai szerepében fényes bizonyítékát adta, hogy erőteljes érez és kellemes hangjával a népszinműben is igen otthon érzi magát és épen oly vagy talán még jobb élvezetes hatást tud kelteni, mint az operetekben. — Szerdán f. hó 12-én szinre került Strauss János „Furesa háboru” 3 felvonásos operette. A szereplők közül kiemelendő Krecsányi Sarolta, (Violette) szerepét erőteljes szép hangjával és pompás játékaival teljes érvényre emelte. Fratta Vilma (Elza) is bőven aratta a tapsviharokat. Balogh

színe-javát; nem volt újonek a szónoklat terén sem, mert az eperjesi jogakademiában tanárkodott s ugyanegy napon lehetett őt látni hol a megyei zöld asztalnál, hol az akadémiai katedrán.

Igy lépett 1881-ben a parlamentbe, egészen fiatalon, 28 éves korában, de már is sok elméleti és gyakorlati ismerettel.

Mint minden ember, ki a tehetségének való hatás- és munkakört nyer, úgy ő is azonnal érvényesítte magát. A parlament neki az, mi a virágnak a mező, a fülemilének az erdő, a katonának a esata. Csak ott, csak annak és abban tud igazán élni. —

Első beszéde után azonnal kezdődött gyors kariérje. A kérvényi bizottság előadója választatván, bő alkalma volt az iránta támadt kedvező véleményt nemesek megerősíteni, hanem fokozni is. Már a második ülészek vége felé, mikor Baross Gábor közlekedési államtitkárrá nevezetett ki, Berzevics Baross helyét foglalta el a jegyzői széken. Emelkedése ezental rohamos. Három év alatt országgyűlési jegyzőből miniszteri tanácsos lett.

A legfontosabb bizottságokba lett beválasztva. Legnagyobb kitüntetés érte, midőn Falk után — a mi nagy dolog — ő lett a felirati bizottság előadója.

Ez volt parlamenti kitüntetésének tetőpontja. Ez után lett miniszteri tanácsos a kultuszminiszteriumban s lejtött mihozánk, hogy letegyje képviselői mandátumát.

Fájlaltuk ugyan, hogy elveszítjük. De, mert mindenki tudta, hogy a miniszteri tanácsosság csak lépcsőfok, mely a további emelkedéséhez szükséges, megnyugodtunk ezen időleges veszteségbe. Nyílt titok vala, hogy csak azért mondott le a képviselői mandátumáról, mert meg volt neki az

(Umberto) bravour szerepében igen érvényesítette szép esengésű hangját és rutinirt sokoldalú játékát. Csatar (Markéze) igen találóan adta a feesező jellemet, a „Csak a falun a mezőn” keringőjét megújraztatta a közönség. Tollagi (Groth) coupletjeit igen hatást keltően adta, mit a játék is igen emelt. — Csütörtökön f. hó 13-án szinre került Clarétie „Zilah herceg” künő szinműve: Csiki Katinka (Mareza) szerepével fényes bizonyítékát adta, hogy künői drámai tehetség. Nem egy jelenetben figyelemreméltó volt az alakítása, oly annyira, hogy egy fiatal színésznőtől alig várhatni többet. Csak rajta! Sie itur ad astra! Tökés Emília a nála megszokott bravourral játszott. Lovászi (Varhelyi gróf) az őszinte és egyenes jellemű férfiut, Lubinszky (Maróti) a szerelem feltékényesség szülte bosszuállást és Veszprémi (Zilah herceg) a tiszta szerelmet és gyűlöletet künően alakították. — Pénteken f. hó 14-én szinre került „Fekete gyémántok.”

Törvéyszéki elnökünk mint iskola-látogató. Palugyay Gusztáv mult héten a dubnyiki opálbányába kirándulván, ez alkalommal sem mulasztá el üdvös és hazafias munkának végzését. A midőn kíséretével együtt az ottani iskolát meglátogatta s örömmel tapasztalta, hogy Mózer Ede tanítóknak buzgalmas törekvése folytán a bányamunkások s felügyelők gyermekei, valamint a dubnyiki opálbányában dolgozó munkások között is rövid időn általánossá lesz a magyar szó. A gyermekek a magyar nyelvből s földrajzból künően feleltek, a kiket a tanügy iránt is buzgólkodó derék elnökünk nem késelt megjutalmazni. Előre is gratulálunk a kir. tanfelügyelőnek az örömhöz, ha az iskolát meglátogatta. Elismerés ezért Egger testvérek támogatása és Mózer Ede tanító ügybuzgalmanak!

A kir. tanfelügyelő és népiskolánk. A kir. tanfelügyelő által ápril hóban meglátogató iskolák közül az előirt népiskolai tantervek követelményeinek s az 1879. évi XVIII. t. cz. rendelkezéseinek megfelelnek: a kis-szebeni és és kriványi községi, berzevicsi állami és izraelita, szinyei rk., szinye-ujfalusi, kajatai és péch-ujfalusi rk. iskolák; a fenti törvények betartására utasítva lettek: a kis-szebeni evang., tárczai rk., somi gk. s a vörös-almi rk. iskolák, ezen iskolák közül a somi gk. iskola különösen azért, mert tanítója e törvény rendelkezéseit egészen figyelmen kívül hagyta, a vörös-almi rk. iskola pedig azért, mert az összes tankötelezettek közül egyetlen egy sem volt ellátva a szükséges olvasókönyvekkel és írószerekkel, melyeknek még ez évben, mindenestre pedig a jövő tanévben való beszerzésére a kir. tanfelügyelő az iskolaszéket utasította.

Buzgó tanítók. Tudva levő dolog, hogy a magyarosodást leginkább néptanítóink vannak hivatal terjesztési, ezen tanítók hiányát megyénkben még most is igen érezzük; de viszont vannak a magyarosodás terjesztése körül buzgólkodó tanítók, a kik künő munkával szép sikert mutatnak fel, s kik közül különösen kiemelendők: a kis-szebeni és kriványi községi tanítók, a berzevicsi állami iskola tanító, élükön Pernyik Endre lelkesízzel. ki odaadó buzgalommal helyettesítette január 1-től az I. és II. osztály betöltetlen tanító állomást, a szinyei és kajatai tanítók ez utóbbi főleg azért is, mert nem magyar születésű letére a magyar nyelvet egészen a maga szorgalmából tanulta meg és olyan eredményeket mutat fel, hogy e tekintetben követendő példát állhat sok tanító-társá előtt. Méltó elismeréssel lehet azonban adózni Szinyei Merse Bertalan prépost ur hazafias buz-

államtitkárság ígérve. Enélkül Berzevics nem mondott volna le, mert — s ezt ismételve emeljük ki — neki a parlament éltető eleme.

És ez természetes. A kinek annyi ereje van a szóban s annyit köszön a szónak — az nem fog a bureauban elpenyészedni; a ki a férfikor hajnalán van, telve nemes ambícióval és küzdeni vágyó szellemi erővel, az nem fogja eszméit a kalamárisban előlni. Ily embernek tér, nagy tér kell. Ily ember nem elégszik meg a bureau szűk falaival, ő neki egy országra van szüksége, mely őt hallgassa s megtapsolja.

Berzevics fiatal férfi, 33 éves és — államtitkár. Ma-holnap ismét a parlamentbe kerül s a nemzet figyelme függ rajta. Szép, de sokat követelő helyzet is. Kétséget sem szenved, hogy meg fog annak felelni, és mert nemesek a kormányának és a kormánypártjának, hanem ő Felsőháznak a bizalmát is bírja, magától értetődik, hogy a miniszteri széktől már csak egy lépés választja el, melyben nemsokára ott látandjuk.

Őszintén örvendünk ezen emelkedésnek — mert hiszen indokolt. Kétszerte örvendünk, mert megyénk fiát fogja érni; oly férfiut, ki a gentrynek törülmetszett képviselője.

Midőn örömtünknek e lapok hasábjain — melyen az ő neve oly gyakran előfordult — kifejezést adunk, eszébe juttatjuk az új államtitkárnak és leendő miniszternek, hogy ne feledkezzék meg e megyéről, melyhez múltja és emelkedése fűződik s emlékezzék meg dícsőségének tetőpontján is arról, hogy ha valahol, úgy e megyében van bővében ama parlagon mező, melyet a magyar kultúra és a magyar állameszme érdekében gondnal és anyagi előszeretettel művelnie az államférfiúnak szent kötelessége! Hedry Bertalan.

galmának is, kinek különösen szinyei, kajatai iskolái a magyarosodás tekintetében megyénk legjobb iskolái közé tartoznak.

Hanyag tanítók. Axioma lévén, hogy nincs szabály kivétel nélkül és ez áll néptanítóinkra is. Itt a néptanítók működését, különösen a magyarosodás terén kísérik éber figyelemmel, s a mily örömmel dícsérik meg a hazafias és törekvő tanítókat ép oly künően ostarozzuk a hibákat. Különösen a vörös almai rk. iskoláról lehet mondani, hogy ott nagy mérvben uralkodik a hanyagság, amennyiben ezen iskolában az összes tankötelesek közül egyetlen egy sincs a szükséges iskolai olvasókönyvekkel és írószerekkel ellátva, minek folytán és főleg a tanító lelkiismeretlen munkája következtében az eredmény is igen ecekly. alig számba vehető, az egész iskolában mindössze 4—5 növendék tanul írni, olvasni. Csaknem hasonló elbánás alá esik a somi gk. iskola is, melynek tanítója a legközelebbi tanfelügyelői iskola látogatás alkalmával neszét vevén a látogatásnak, a kir. tanfelügyelő után ment iskolába 10 óra tájban, hogy a 8 órától ott várakozó s rendetlenkedő gyermekeknek előadást tartson. A tanulóknál itt is hiányoznak a szükséges iskolai szerek. Nemesek az elemi ismeretekben hiányzik az eredmény, hanem a magyar nyelv tanítását illetőleg megütközés és botránkozással lehet tapasztalni, hogy az még csak meg sem kezdett, maga a tanító egy szót sem tud magyarul, s semminemű igyekezetet nem mutat fel a magyar nyelv tanulás és tanításában.

Ajándékozás. Fekete Miklós kapronezai földbirtokos egy beltelket iskolai célokra ajándékozott.

Államsegély. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium az eperjesi iparos-tanoncz iskolát 250 frt, a bártfai 200 frt, a kis-szebenit 200 frt segélyben részesítette. Ezen kívül segélyben rész-sietett: Gajdos János és Szlavkay János plavniczai rk. és Krenyiczky Mihály szobosi gk. tanító 20—20 frttal, Végül a rovói és hrabosiki gk. iskolákat taneszközökkel szerelte fel.

Adóbehajtás eredménye. A mult ápril hóban az adóbehajtás forgalmát a következőkben adhatjuk: A bártfai adókerületben behajtott volt 58539 frt 61 1/2 kr., behajtott 1284 frt 9 1/2 kr., marad e szerint hátralék 57255 frt 52 kr.; az eperjesi adó kerületben behajtott volt 125632 frt 86 kr., behajtott 12984 frt 60 1/2 kr., marad hátralék 112648 frt 25 1/2 kr., a girálty adókerületben behajtott volt 36892 frt 30 kr., behajtott 1393 frt 21 1/2 kr., marad hátralék 35499 frt 08 1/2 kr.; végre a kis-szebeni adó kerületben behajtott volt 39007 frt 58 kr., behajtott 2041 frt 92 kr. marad hátralék 36965 frt 66 kr., vagyis az egész megye területén behajtott volt 260072 frt 35 1/2 kr., behajtott 17703 frt 83 1/2 kr., s így maradt hátralék 242368 frt 52 kr. Hadmentességi díjakban behajtott volt 15169 frt 68 1/4 kr., behajtott 168 frt 53 kr., maradt hátralék 15001 frt 15 1/2 kr.

Hungarian Immigration and Colonization Aid Society. Hogy e társulat — melyről mult számunkban szólottunk — ugyancsak nem alszik, hanem derekasan hozzálatott az emberek kitelepítésének előmozdításához, igazolja azon statisztikai tény, hogy ekkoráig Magyarországból 543 család, mely 1348 lélekből áll, fordult megkeresésével nevezett társulathoz, mi bizonyosan meg nem történik, ha ezen társulat a nép között titkon sikerrel nem agitálna. Jó lesz résen lenni!

Törvéyszéki esernök. Batek Károly hamis vád és rágalmas miatt 8 havi börtönre lett ítélve. A kuria ítélete e hó 14-én lett az eperjesi kir. törvéyszéknél felolvasva.

Himlő. Még most is pusztít, itt-ott megszünik, hogy másutt újból kitörjön. Az utóbbi napokban következő helyeken fordult meg, és pedig az alsó tárczai járás Kende, Bogdány, Lapispatak, Ófalu községeiben összesen 18 kedvező lefolyású esetben; a siroakai járás Gergelaka községben 11 esetben, egy esetben halálos kimenettel, Nagy Sároson 4 esetben, egyszer halálos véggel; a felső tárczai járás Nyársárd községében 8 esetben kétszer halálos véggel, Renesís községben 12 esetben 3 halálos véggel és Usz falu községben 4 esetben egyszer halálos véggel, a tapolyi járás, Hanus falu községben 12 esetben, Kurimán 10 esetben, Dubinén 14 esetben és Komlós-Keresztesen Fesetben, mely betegek gyógy kezelés alatt állanak, a makoviczai járás Dubova községében néhány himlő eset szinte előfordult. Azon kívül a 3 sz. kir. városban szinte előfordult néhány esete a himlőnek. A himlőn kívül a vörheny is uralkodott Eperjesen 5 esetben, egyszer halálos véggel; a kanyaró Eperjesen 9 gyógyult esetben, Héthárs községben 40 könnyű lefolyású esetben, végül az orbáncznak 8 gyógyult esete Eperjesen.

Születések és halálozások. Ápril hóban a három szab. kir. városban a születések és halálozások statisztikáját illetőleg közölhetjük a következőket: született Eperjesen élve 14 fi és 17 nő, azaz 31 gyermek és halva 1 fiú; Bártfán 13 fi és 11 leány, azaz 24 gyermek; Kis-Szebenben 10 fi és 4 leány, azaz 14 gyermek. Összesen tehát 37 fiú és 32 leány, azaz 69 gyermek. — Meghalt Eperjesen 22 fi és 14 nő, azaz 36 egyén; Bártfán 12 fi és 6 nő, azaz 18 egyén; Kis-Szebenben 5 fi és 8 nő, azaz 13 egyén. Összesen 39 fi és 28 nő, azaz 67 egyén, s így a születési többlet 1 egyén.

KÖNYV- és KÖNYOMDA
Kassán, malom-utca 14-ik szám.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint a

KÖNYOMDA

mely azelőtt KÖSCH A. és utóbbi időben ZÁBRATZKY ezége alatt helyben fennállott, f. évi május hó 1. óta könyvnyomdámnak egyik mellékosztályát képezi.

Minden a könyvnyomdai szakmába vágó munkáknak elkészítése ezenről részemről vétetik fel, azok gyors, kifogástalan, és olcsó kiviteleért kezeskedvén és magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlván, maradok

kiváló tisztelettel
Bernovits Gusztáv.

Cs. kir. osztrák-magyar szabadalmazott

Farugony-matrácok

6 frt. **6 frt.**

Pótlék szalmaszakok és sodronybetétek helyett

tiszta, tartós és jutányos, különösen alkalmas intézeteknek és kórházaknak. Nagyobb megrendéseknél megfelelő árlengedés. A megrendéseknél az ágy belső szélessége és hossza tudatandó.

12-10 Főraktár: Bécs, I. Neuer Markt 7

Betegek és testi gyengeségben szenvedők elismerései az elért felgyógyulásért.

Ama általános nagy feltűnést, melylyel a Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör, a Hoff János-féle maláta-kivonat csokoládé, a Hoff János-féle maláta-kivonat mell-cukorkák fel-leptek, ezen esodáltraméltó három jelenség volt az, mely ezen megjelenést követte, a művelt Európa, most már Amerikának is közfelkiáltása, az összes belgyógyászati orvosok helyeslő nyilatkozata, melylyel kapcsolatban vannak az érdem-érmek adományozásai is, s végre az uralkodó koronás fők, hercegek és hercegnők kegyei, melyhez a számtalan udvarszállítói oklevél és érdem kitüntetés is járul. Ezen kitüntetések száma ez idő szerint már 63-ra emelkedett, s nem tekintve azt, hogy azóta az egészségügy terén bizonyos mozgalom is keletkezett: felülmúlhatatlan maradt. Kérjük a közönség nyilatkozataival, kiktől a gyáros levéltárában több százezer köszönő irat van eltéve.

Hoff János udv. tanácsos urnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rendek lovagjának. A Hoff János-féle maláta-kivonat feltalálója s egyedüli készítőjének, Európa legtöbb fejedelmének udvari szállítója. Bécs. Gyárhelyiség: 2. s iroda gyárraktár Graben, Breunnerstrasse 8.

Dr. Loeffl főorvos és Dr. Porias törzsorvos ur hivatalos gyógyjelentése a 2-ik számú helyőrségi kórház IV-ik osztályából Bécsben, így hangzik: a Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sör s csokoládé, s különösen a maláta-kivonat is az idült mellbajban szenvedő betegek által igen kelvelt s óhajtott volt hasonlóan a maláta-csokoládé is az üdülőknel, az elgyengült emésztési képességű, súlyos betegségek után, igen üdítő s felettebb kedvelt gyógytápszer volt — elhagyott gyermekek megmentésére alakult védegyelet igazgatósága Bécsben, a mellbeteg gyermekek örvendés javulásáról tesz jelentést, mely előrelátható reményre jogosít, hogy ezen gyógytápszer folytatott használata mellett tökéletes gyógyulás várható, Baró du Mont, szül. gróf Bathányi urnót a maláta sör és maláta csokoládé gyorsan és tökéletesen megszabadította légeső-hurujától, Dr. Hauer, az orvosi kar tagja Bécsben, a Hoff-féle maláta-készítményeket esillapító és a legkínzóbb erősítő gyógyszernek nyilvánítja, s többek között így szól: kisebb hurutos bántalmakat és zihát a Hoff János-féle maláta készítmények gyorsan s alaposan gyógyítanak — A nehéz mellbetegek Hoff János-féle maláta gyógytápszerrel folytatott használata mellett nemcsak nagy enyhülést fognak eserni, hanem életüket is tetemesen meghosszabbítják. Platenik Franziskal Bécsben, Fünfhaus, Goldschlagasse Nr. 28. legszívesebben köszönetet fejezi ki a férjét gyötört gyomorhurut meggyógyításért s kéri köszönő nyilatkozatának, a hasonló bajban szenvedők javára való, nyilvánosság elé való hozatalát. — Két éven át gyötörtetve köhögés és gyomorhaj által, s csakis az egyedül valódi Hoff János-féle maláta készítmények használata által felgyógyulván, sziveskedjek ismét 13 palaezka malátasört s 2 zacskó mellezucorkát küldeni, Cshetiov József, ruhakészítő, Rothernthurm-gasse Nr. 39.

A bécsi katonai lapok szerkesztője, Müller E. úr Bécs, Elisabethstrasse Nr. 15. mely köszönetét fejezi ki, makacs és rossz indulatú köhögésnek és mellbántalmának a Hoff János-féle maláta mellezucorkák által való tökéletes meggyógyításért, miután minden más egyéb készítmények és gyógyszerekkel tett kísérletek teljesen eredménytelenek maradtak. — Dr. Seidl orvos úr Récsben, lakik Stadt, Pestalozziga, Nr. 4. szőlő-szóra ezeket írja: orvosi gyakorlatom ideje alatt Graczbán, s jelenleg itt Bécsben, 65 alkalman volt az ön maláta készítményeinek jóságát s kitűnő voltát minden tekintetben pontosan kiismerni. Ugy a gyermekgyógyászatban, mint a felnőtteknél is kitűnő sikerrel használom azt a mellbetegek és a vérszegényeknél.

Jegyzet: Valamennyi hirdett maláta-kivonatnak, mire úgy a beteg mint az orvos különösen ügyeljen, a valódi Hoff János-féle maláta készítményeknek a védjeggyel kell ellátva lenniök. (A feltaláló Hoff János arcképe és Hoff János aláírása.)

Minden ismét elárusító helyiség, könyvnyomda színes fa ragasztással jogosittatik fel az ismét eladásra.

Árak: A valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör, 1 palaezka 60 kr., 11 pal. 6 frt., 28 pal. 15 frt., 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo maláta-csokoládé I. 2 frt 40 kr., 1/4 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr., 1/4 kilo 90 kr., III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr., Maláta-cukorkák 1 zacskó 60, 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üvegecske ft 1.12, kisebb 70 kr. Gyermektápszer 1 frt. Egy malátafüzdő 80 és 50 kr.

Meghatalmazott elárusítók Eperjesen: Krivoss Gyula, Holenia L. és Iszepy gyógyszerészek.

Trunksucht

heile ich durch mein seit langen Jahren bewährtes Mittel und sende auf Verlangen umsonst

gerichtlich geprüfte und eidlich erhärtete Zeugnisse

Reinhold Retzlaff, Fabrikant in Dresden 10 (Sachsen).

István főherceg I. rangú szálloda.

Van szerencsém a főbb úri rendek és a t. ez. utazó közönséggel tudatni, hogy a „Főherceg István” szállodat Budapest, Ferencz-József rakpart a magy. kir. tud. akadémia közelében átvettem és semmi költséget sem kíméltem, hogy ezt teljes új berendezés megszerzése által **egy első rangú szálloda** magasságára emeljem és ezáltal ennek régi hírnevét továbbra is megszilárdítsam. Midőn tehát szállodámat a főbb úri rendek és t. ez. utazó közönség kegyes figyelmére ajánlom, főtörekvésem lesz a t. vendégeim meglegedését, olesóság, tisztaság és pontos kiszolgáltatás által megnyerni és megtartani és ennélfogva kérem új vállalatom támogatását, mely tisztelettel

Francis W. szállodatulajdonos.

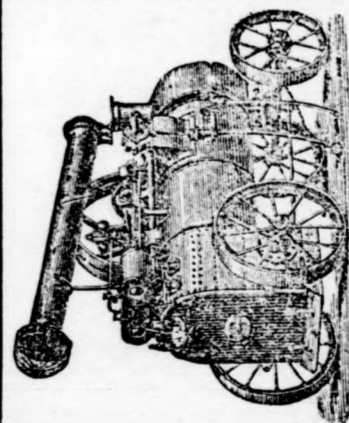
BUDAPEST, KOTIZÓ PÁL

tüllői-út 18. sz.

Legjobb és legújabb szerkezetű szállat anyagból készült gépeit. !! Különös figyelemre méltók !!

R. GARRETT & SON Járjányeséplői világhírű eséplői tisztító szerkezet és anélkül kapcsolatban Kotz-féle szabad. haragjárjányeséplői stb. stb.

Kedvező fizetési feltételek.

R. GARRETT & SON Compound gőzmegonyait kitűnő gőzmegonyait könnyen hozzáférhető, kiváló szállat, tartályok nélkül hajlított fedélű tüzszerénynyel.

R. GARRETT & SON Compound gőzmegonyait 40% tüzeloanyag takarítással.

Olcsó árak.

6-2